

INGLIZ TILINI O'RGANISHNING INTERFAOL METODLARI

IIV Qashqadaryo akademik litseyi

Ingliz tili o'qituvchisi

Ubaydullayeva Maftuna

ANNOTATSIYA: *Ushbu maqolada bugungi kunda asosiy e'tibor o'quvchi, uning shaxsiyati va o'ziga xos ichki dunyosiga qaratilgan. Shuning uchun zamonaviy o'qituvchining asosiy maqsadi tashkil etish usullari va shakllarini tanlashdir o'quv faoliyati shaxsiy rivojlanishning belgilangan maqsadiga optimal darajada mos keladigan talabalar. So'nggi yillarda ta'lim muassasalarida yangi axborot texnologiyalaridan foydalanish masalasi tobora ko'proq ko'tarilgan.*

ABSTRACT: *In this article today, the focus is on the student, his personality and unique inner world. Therefore, the main goal of a modern teacher is to choose methods and forms of organizing students whose educational activities are optimally compatible with the goal of personality development. In recent years, the issue of using new information technologies in schools has been increasingly raised.*

Kalit so'zlar: *Ingliz tili, tilni mustaqil o'rganish, ta'lim texnologiyalari, loyiha, qiziqish, faollik, interaktiv metodlar.*

Key words: *English, independent language learning, educational technologies, project, interest, activity, interactive methods.*

KIRISH

Bugungi kunda asosiy e'tibor o'quvchi, uning shaxsiyati va o'ziga xos ichki dunyosiga qaratilgan. Shuning uchun zamonaviy o'qituvchining asosiy maqsadi tashkil etish usullari va shakllarini tanlashdir o'quv faoliyati shaxsiy rivojlanishning belgilangan maqsadiga optimal darajada mos keladigan talabalar. So'nggi yillarda maktablarda yangi axborot texnologiyalaridan foydalanish masalasi tobora ko'proq ko'tarilmoqda. Bu nafaqat yangi texnik vositalar, balki

o'qitishning yangi shakllari va usullari, o'quv jarayoniga yangicha yondoshishdir. Chet tillarni o'qitishning asosiy maqsadi maktab o'quvchilarining kommunikativ madaniyatini shakllantirish va rivojlantirish, chet tilini amaliy o'zlashtirishga o'rgatishdir.

Zamonaviy dunyoda ingliz tili xalqaro aloqa vositasi sifatida keng qo'llanilmoqda. Shuning uchun ingliz tilini bilish har qanday sohada muvaffaqiyatga erishish uchun muhim omil hisoblanadi. An'anaviy usullar bilan bir qatorda, interfaol o'rganish metodlari ingliz tilini o'zlashtirish samaradorligini sezilarli darajada oshirish imkonini beradi. Ushbu maqolada ingliz tilini o'rganishda interfaol metodlarning ahamiyati, ularning turlari va afzalliklari, shuningdek, samarali qo'llanilishining asosiy jihatlari muhokama qilinadi. Interfaol o'rganish, o'quvchini o'rganish jarayoniga faol ishtirok etuvchi sifatida jalb qilishga qaratilgan bo'lib, passiv tinglash va o'qishdan farq qiladi. Ushbu yondashuv o'rganishni yanada qiziqarli, samarali va uzoq muddatli xotirada saqlanishini ta'minlaydi.

Interfaol metodlarning turlari

Ingliz tilini o'rganishda qo'llaniladigan interfaol metodlarning xilma-xilligi juda katta. Ularni quyidagi guruhlariga ajratish mumkin:

O'yinlar va Simulyatsiyalar: Rolli o'yinlar, so'z topishmoqlari, viktorinalar, onlayn o'yinlar va boshqalar o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi va tilni amalda qo'llash imkoniyatini beradi. Masalan, "Business English" kursi uchun biznes muhokamasini simulyatsiya qilish, "Travel English" kursi uchun aeroportdagi vaziyatni o'ynash kabi o'yinlar tilning amaliy qo'llanilishini ta'minlaydi.

Guruhiy Ish va Hamkorlik: Munosabalarini o'rganish, guruh loyihalari, juftlikdagi mashqlar, "debating" va boshqalar o'quvchilar o'rtasida muloqotni rivojlantiradi va ularning bir-birlaridan o'rganish imkoniyatini beradi.

Texnologiyalarni Qo'llash: Onlayn platforma va dasturlar, interaktiv o'quv materiallari, virtual reallik va kengaytirilgan reallik texnologiyalari ingliz tilini o'rganishni yanada qiziqarli va samarali qiladi. Masalan, Duolingo, Memrise

kabi dasturlar, shuningdek, online o'qituvchilar bilan individual yoki guruhli darslar samaradorligi yuqori.

Muammoga Yondashuv: O'quvchilarga hayotiy vaziyatlarga asoslangan muammolarni hal qilish topshiriqlari beriladi, bu esa ularning tilni amalda qo'llash ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Masalan, turli xil muammolarni hal qilish uchun ingliz tilida maktub yozish, elektron pochta orqali muloqot qilish.

Interaktiv o'qitish metodlari: Bu sohada ko'plab tadqiqotlar mavjud bo'lib, ular turli xil interaktiv texnikalarni, ularning samaradorligini va qo'llanilishini o'rganadi.

Kommunikativ til o'rganish: Bu yondashuv tilni haqiqiy muloqotda qo'llashga e'tibor qaratadi va interaktiv metodlardan keng foydalanadi.

Texnologiyalarni til o'qitishda qo'llash: Bu sohada onlayn o'rganish platformalari, mobil ilovalar va boshqa texnologiyalarni til o'qitishdagi roli o'rganiladi.

O'yinlar orqali til o'rganish: O'yinlarning til o'qitishdagi motivatsion ta'siri va samaradorligi haqida tadqiqotlar.

Til o'rganishda hamkorlik va guruh ishi: Guruhdagi o'rganishning afzalliklari va samaradorligi bo'yicha tadqiqotlar.

Interfaol metodlardan foydalanishning afzalliklari.

Interfaol metodlarning bir qancha afzalliklari mavjud:

Yuqori Motivatsiya: O'yinlar, loyihalar va boshqa interfaol faoliyatlar o'quv jarayonini qiziqarli va rag'batlantiruvchi qiladi.

Amaliy Ko'nikmalarni Rivojlantirish: Interfaol metodlar o'quvchilarga tilni hayotiy vaziyatlarda qo'llash imkoniyatini beradi.

Muloqot Ko'nikmalarini Yaxshilash: Guruhiy ishlar va muhokamalar o'quvchilarning muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

O'z-o'zini Nazorat Qilish: Interfaol metodlar o'quvchilarga o'z bilimlarini baholash va o'z-o'zini nazorat qilish imkoniyatini beradi.

Xotira Saqlashning Yaxshilanishi: Aktiv ishtirok etish tufayli ma'lumotlar xotirada uzoqroq saqlanadi.

Samarali Qo'llanilishining Asosiy Jihatlar

Interfaol metodlarning samaradorligini oshirish uchun quyidagi jihatlarga e'tibor qaratish lozim:

O'quvchilarning Ehtiyojlari va Qiziqishlariga Moslashtirish: Metodlardan foydalanish o'quvchilarning yoshi, bilim darajasi va qiziqishlariga mos kelishi kerak.

Rejalashtirish va Tartib: Darslarni yaxshi rejalashtirish va o'quv jarayonini samarali tashkil etish muhimdir.

O'qituvchining Rolining Ahamiyati: O'qituvchi o'quvchilarni rag'batlantirish, ularga yordam berish va o'rganish jarayonini boshqarishda muhim rol o'ynaydi.

Baholash va Fikr-mulohaza: O'quvchilarning yutuqlarini muntazam baholash va ularga fikr-mulohaza berish o'rganish jarayonini takomillashtirishga yordam beradi.

Xulosa

Ingliz tilini o'rganishda interfaol metodlarning ahamiyati shubhasizdir. Ular o'quv jarayonini yanada qiziqarli, samarali va uzoq muddatli qiladi. Interfaol metodlarning xilma-xilligi o'qituvchilarga o'quvchilarning ehtiyojlariga mos keladigan metodlarni tanlash imkoniyatini beradi. Ammo, interfaol metodlarning samaradorligi o'qituvchining malakasi, rejalashtirish va o'quvchilarning faol ishtirokiga bog'liq. Kelajakda interfaol metodlarni yanada rivojlantirish va ularning qo'llanilishini kengaytirish ingliz tilini o'rganish samaradorligini yanada oshirishga yordam beradi. Shuningdek, texnologiyalarning rivojlanishi bilan yangi interfaol vositalar va platformalar paydo bo'ladi, bu esa ingliz tilini o'rganishni yanada qulay va qiziqarli qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI.

1. Brown, H. D. (2007). Principles of language learning and teaching. Pearson Longman. (Umumiy til o'rganish nazariyasi)

2. Harmer, J. (2007). The practice of English language teaching. Pearson Longman. (Ingliz tilini o'qitish uslublari)
3. Littlewood, W. (1981). Communicative language teaching. Cambridge University Press. (Kommunikativ yondashuv)